Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Філологічний факультет Кафедра сучасної української мови

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Пунктуаційна вправність студента»

(вибіркова)

Освітньо-професійна програма Українська мова та література

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет філологічний

Мова навчання українська

Розробники: *Шатілова Наталія Олександрівна* – кандидат філологічних наук, асистент кафедри

сучасної української мови

Профайл викладача http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=шатілова-наталія-

олександрівна#more-1188

https://scholar.google.com.ua/citations?user=NXElOzkAAAAJ&hl=uk

Контактний тел. 0509183329

E-mail: n.shatilova@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Очні консультації та онлайн-консультації

за попередньою домовленістю (всього – 1,7 год.)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

У контексті компетентнісної парадигми сучасної мовної освіти та динаміки розширення комунікативного простору формування й удосконалення пунктуаційної компетентності студентів-філологів набуває особливої актуальності, адже правописна грамотність — важливий показник не лише культури мовлення людини, а й рівня її мовної свідомості та інтелектуального розвитку загалом. Порушення пунктуаційних норм (відсутність потрібних розділових знаків, уживання пунктуаційних знаків поза правилами, ненормативна заміна одного знака іншим) почасти спричинює помилкове сприймання й розуміння тексту. Засвоєння правил пунктуаційного оформлення мовлення, правильне, чітке й вмотивоване вживання пунктограм, вироблення стійких навичок грамотного письма є важливим елементом освітньо-професійної програми «Філологія (українська мова і література)». Навчальний курс «Пунктуаційна вправність студента» входить до вибіркового циклу дисциплін у структурі професійної підготовки студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Мета навчальної дисципліни: систематизувати знання теоретичних аспектів української пунктуації, поглибити відомості з історії її становлення та розвитку; опанувати чинні пунктуаційні норми сучасної української літературної мови, удосконалити й закріпити практичні навички віднаходити й фахово аналізувати пунктограми (варіантні і безваріантні, обов'язкові, факультативні та індивідуально-авторські), правильно розставляти розділові знаки в реченні та тексті, комплексно здійснювати пунктуаційний розбір за схемою; зосередити увагу на складних випадках аналізу; розвивати пунктуаційну пильність та пунктуаційну компетентність студентів, вміння та бажання правильно і грамотно писати, стежити за культурою писемного мовлення; виховувати шанобливе ставлення до мови в різних її виявах.

Знання про систему розділових знаків, правила їх уживання та функційного призначення, уміння пунктуаційно правильно оформляти своє і чуже висловлення в писемній формі, співвідносити синтаксичну структуру речення, її семантико-синтаксичне наповнення та інтонаційні особливості з відповідним розділовим знаком, здійснювати пунктуаційний аналіз речення й тексту стане надійним підгрунтям формування пунктуаційної компетентності майбутніх учителів української мови та фахівців-філологів.

- **3. Пререквізити.** Теоретичною базою вивчення дисципліни ϵ навчальні курси: «Український правопис», «Практикум з української мови», «Сучасна українська мова: Синтаксис».
- **4. Результати навчання.** У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- чинні пунктуаційні норми сучасної української літературної мови;
- принципи української пунктуації;
- історичні відомості про становлення і розвиток української пунктуації;
- зв'язок пунктуації з іншими мовознавчими дисциплінами;
- базові поняття пунктуації (пунктограма, пунктуаційне правило, пунктуаційна норма, пунктуаційна помилка, пунктуаційна компетенція);
- основні досягнення й тенденції в галузі сучасної української пунктуації;
- інноваційні процеси в українській пунктуації;
- зміни та доповнення розділу з пунктуації в чинному «Українському правописі»;

розуміти:

- поняття мовної норми;
- систему правил членування написаного тексту за допомогою розділових знаків відповідно до його синтаксичних, смислових та інтонаційних особливостей;
- специфіку структурно-граматичного, інтонаційного, смислового принципів української пунктуації;
- взаємозв'язок синтаксичних структур та їхнього відповідного пунктуаційного оформлення;
- критерії класифікації розділових знаків: за способом уживання: одиничні (повторювані / неповторювані) / парні; за функціональним призначенням: роздільні (віддільні,

відокремлювальні) / видільні (виокремлювальні); за відповідністю загальноприйнятим пунктуаційним нормам: нормативні, факультативні, індивідуально-авторські; для нормативних — за здатністю мати пунктуаційний варіант (безваріантні / варіантні);

- функції кожного розділового знака;
- позитивні та негативні пунктуаційні правила української мови;
- авторське творче використання багатофункціональності розділових знаків;
- комунікативну роль розділових знаків;
- значення пунктуаційної вправності для ефективного писемного викладу і сприйняття думок;

уміти:

- правильно розставляти розділові знаки в реченні чи тексті, фахово аргументувати вибір;
- пунктуаційно правильно оформляти висловлення в писемній формі;
- ідентифікувати пунктограми в усному та писемному мовленні, пояснювати їхню зумовленість принципами української пунктуації;
 - правильно зіставляти синтаксичні одиниці та пунктограми;
- чітко формулювати й застосовувати пунктуаційні правила, ілюструючи їх власними прикладами;
 - правильно інтонувати речення, зважаючи на пунктуаційне оформлення;
 - вільно здійснювати пунктуаційний аналіз речення чи тексту;
- характеризувати та класифікувати пунктограми за способом уживання, повторюваністю, функціональним призначенням;
- застосовувати на практиці правила постановки розділових знаків між групою підмета і присудка;
 - застосовувати систему правил щодо розділових знаків при однорідних членах речення;
 - аналізувати особливості пунктуації речень із відокремленими членами;
 - пунктуаційно правильно оформляти вставні та вставлені конструкції в реченні;
- пояснювати наявність розділових знаків у реченнях з уточнювальними, приєднувальними та пояснювальними конструкціями;
- пояснювати розділові знаки при звертаннях, порівняльних зворотах, вигуках, питальних та окличних словах;
- пояснювати розділові знаки у складносурядних, складнопідрядних, складних безсполучникових реченнях;
- визначати синтаксичні конструкції з прямою мовою, непрямою мовою та невласне прямою мовою;
 - передавати на письмі діалогічне мовлення, цитувати чужі висловлювання;
- працювати з науковими та навчально-методичними джерелами та іншою довідковою літературою;
 - демонструвати пунктуаційні навички при виконанні різнотипних практичних завдань;
 - виправляти свої та чужі помилки відповідно до вивчених правил та мети спілкування.

5. Опис навчальної дисципліни 5.1. Загальна інформація

	Назва навчальної дисципліни											
	КИ		Кількість									
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	кредитів	годин	змістових	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумко- вого контролю
Денна	2020	8	3	90		10	20	-	ı	56	4	залік
Заочна												

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

	J.2.	дида	XIII III	-			годин						
Назви змістових		де	нна ф	орма			заочна форма						
модулів і тем	VCLOFO		у то	му чи	VOLOTO		у тому числі						
	усього	л п ла			інд	c.p.	усього	Л	П	лаб	інд	c.p.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних	Зміст	овий 1	модулі	ь 1. «Те	еорети	ині о	снови укр	аїнс	ької і	пункт	гуаціі	i»	
занять Тема 1. Пунктуація як	7	2	l _			5							
розділ науки про мову. Базові поняття пунктуації: пунктограма, пунктуаційне правило, пунктуаційна норма, пунктуаційна помилка, пунктуаційна компетенція.	,	2				3							
Тема 2. Історія формування системи пунктуаційних знаків української мови. Становлення пунктуаційних норм та наукової термінології в XX—XXI ст.	7	2	-			5							
Тема 3. Принципи української пунктуації: традиційний та новаторський підхід. Система розділових знаків української мови: типологія та функції.	7	2	-			5							
Тема 4. Інноваційні процеси в українській пункції. Факультативне та індивідуальноавторське вживання розділових знаків. Комунікативний аспект аналізу речення та пунктограми.	7	2	-			5							
Тема 5. Пунктуаційний аналіз речення як основа пунктуаційної компетентності студентів-філологів. Основні методичні прийоми навчання пунктуації: види пунктуаційних вправ	7	2	-			5							

та методика їх							l				
проведення.											
Разом за ЗМ 1	35	10	-		25						
Теми лекційних занять	Зміс	говий	модул			а грамотн 1унктогра		студе	нта: с	кладі	ni
Тема 1. Тире як розділовий знак: пунктуаційні ситуації використання. Розрізнення «тире» та «дефісу».	7	-	2		5						
Тема 2. Складні випадки пунктуації в простому реченні: кома, тире, двокрапка (систематизація правил).	16	-	10		6						
Тема 3 . Розділові знаки у складному реченні: кома, тире, двокрапка, крапка з комою.	7	-	2		5						
Тема 4. Постпозиційні розділові знаки (крапка, три крапки / крапки, знак оклику, знак питання: особливості вживання та функційні параметри. Комбіноване вживання розділових знаків.	7	-	2		5						
Тема 5. Пунктуаційне оформлення прямої мови та цитат. Правила рубрикації тексту.	7	-	2		5						
Тема 6. Аналіз інтер- позиційних та постпозиційних розділових знаків у реченні та тексті як показник професійних компетентностей майбутніх фахівців з філології.	7	-	2		5						
Разом за ЗМ 2	51	-	20		31						
Усього годин	86	10	20		56						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

N.C.	5.3. Зміст завдань для самостійної роботи
№	Назва теми
	Теоретичний блок:
1.	Тире між різними членами речення.
2.	Тире як авторський розділовий знак.
3.	Тире між однорідними членами речення.
4.	Однорідні і неоднорідні означеннях: особливості пунктуаційного
	оформлення.
5.	Розділові знаки при узагальнювальних словах та однорідних членах
	речення.
6.	Відокремлених означальні поширювачі: особливості
7.	пунктуаційного оформлення. Прикладка: особливості пунктуаційного оформлення.
8.	Відокремлені об'єктні поширювачі: особливості пунктуаційного
0.	оформлення.
9.	Відокремлених обставинні поширювачі: особливості
· ·	пунктуаційного оформлення.
10.	Порівняльний зворот в реченні: особливості пунктуаційного
	оформлення.
11.	Пояснювально-уточнювальні члени речення : особливості
	пунктуаційного оформлення.
12.	Приєднувальні конструкції: особливості пунктуаційного
12	оформлення.
13.	Вставні компоненти в реченні: особливості пунктуаційного оформлення.
14.	Вставлені компоненти в реченні: особливості пунктуаційного
17.	оформлення.
15.	Дужки і тире при вставлених і вставних компонентах речення.
16.	Звернене мовлення у реченні: особливості пунктуаційного
	оформлення.
17.	Нечленовані комунікати: особливості пунктуаційного оформлення.
18.	Пунктуаційне оформлення складносурядних речень.
19.	Пунктуаційне оформлення складнопідрядних речень.
20.	Пунктуаційне оформлення складних безсполучникових речень.
21.	Інтонація як універсальний засіб зв'язку: взаємозв'язок
	інтонаційного та пунктуаційного оформлення речення.
22.	Варіантне пунктуаційне оформлення складних речень (кома, тире,
23.	двокрапка, крапка з комою). Розділові знаки при прямій мові, що йде перед словами автора.
24.	Розділові знаки при прямій мові, що йде після слів автора.
25.	Розділові знаки при прямій мові, у яку входять слова автора.
26.	Розділові знаки при прямій мові, що входить в авторську мову.
27.	Розділові знаки у зв'язному тексті.
28.	Діалог: особливості пунктуаційного оформлення.
29.	Цитата: особливості пунктуаційного оформлення.
30.	Рубрикація тексті: особливості пунктуаційного оформлення.
	Практичний блок:
31.	Ведення власного зошита обліку пунктуаційних помилок.
32.	Написання самодиктантів з метою відпрацювання пунктуаційних

	умінь і навичок з вивчених тем
33.	Виконання тренувальних вправ з метою відпрацювання
	пунктуаційних умінь і навичок з вивчених тем
34.	Складання та розв'язання блоку тестових завдань з «Пунктуації» з метою відпрацювання пунктуаційних умінь і навичок з вивчених тем
35.	Робота з різностильовими текстами, аналіз пунктограм.

^{*} ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Форми поточного контролю: усне та письмове опитування, перевірка домашніх завдань, пунктуаційний коментар під час виконання практичних вправ, пунктуаційний розбір, самостійні роботи, диктант, текстові завдання.

Форми підсумкового контролю: модульні контрольні роботи, залік.

Засоби оцінювання

- модульні контрольні роботи;
- пунктуаційний розбір речення і тексту;
- усні і письмові відповіді;
- практичні, індивідуальні та самостійні завдання;
- письмові самостійні роботи (диктанти, есе, реферати);
- письмові домашні завдання;
- пунктуаційний коментар;
- взаємоконтроль у парах і групах, самоконтроль;
- тестові завдання.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання рівня та якості знань студентів з курсу «Пунктуаційна вправність студента» здійснюється із врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінку «відмінно» («5», «А») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 90—100 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- ґрунтовно засвоїли пунктуаційні норми української мови, опрацювали рекомендовану літературу, уміють чітко аргументувати вибір розділових знаків у реченні і тексті;
 - виявили поглиблене розуміння принципів української пунктуації;
- вільно оперують теоретичними та історичними відомостями, опанували наукову термінологію, передбачену навчальною програмою курсу;
- регулярно, кваліфіковано, із залученням додаткової літератури готувалися до практичних занять, систематично виконували домашні завдання;
 - виявили відмінні навички при пунктуаційному аналізі речення і тексту;
- вміють розставити та коментувати розділові знаки в реченні відповідно до чинних пунктуаційних норм;
 - глибоко опрацювали питання, винесені на самостійне опрацювання;
 - успішно виконали модульні контрольні роботи;
 - повністю розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

<u>Оцінку «добре» («4», «В»)</u> отримують студенти, які набрали загальну суму балів 80–89 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та частково засвоїли пунктуаційні норми української мови, опрацювали рекомендовану літературу, добре аргументують вибір розділових знаків у реченні і тексті;
 - в основному засвоїли принципів української пунктуації;

- продемонстрували знання теоретичного матеріалу, частково опанували відповідну наукову термінологю;
- досить активно готувалися до практичних занять та систематично виконували домашні завдання;
- розставляють та коментують розділові знаки в реченні відповідно до чинних пунктуаційних норм з певними огріхами;
- виявили добрі навички при пунктуаційному аналізі речення і тексту, допускаючи несуттєві неточності;
 - опрацювали питання самостійного вивчення;
 - виконали модульні контрольні роботи;
 - розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

<u>Оцінку «добре» («4», «С»)</u> отримують студенти, які набрали загальну суму балів 70–79 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- виявили обізнаність та частково засвоїли пунктуаційні норми української мови, опрацювали рекомендовану літературу;
 - в основному засвоїли принципи української пунктуації;
- продемонстрували знання теоретичного матеріалу на репродуктивному рівні, частково опанували відповідну наукову термінологію, уміють застосовувати знання на практиці;
 - працювали на практичних заняттях, виконували домашні завдання;
- розставляють та коментують розділові знаки в реченні відповідно до чинних пунктуаційних норм, допускають помилки, але уміють аргументовано їх виправити;
 - виявили необхідні навички при пунктуаційному аналізі речення і тексту;
 - добре виконали модульні контрольні роботи;
 - розкрили, але не повністю питання підсумкового модуль-контролю.

<u>Оцінку «задовільно» («3», «D»)</u> отримують студенти, які набрали загальну суму балів 60–69 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не повністю опанували теоретичний матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання щодо норм пунктуації;
- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та роботи на практичних заняттях;
- обмежилися опосередкованим вивченням програмового матеріалу та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;
- пасивно поводили себе під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок при пунктуаційному аналізі речення і тексту та бажання до самостійної роботи;
- допускають пунктуаційні помилки в тексті, не чітко орієнтуються в чинних пунктуаційних нормах, плутаються в пунктуаційних правилах;
 - виконали модульні контрольні роботи на достатньому рівні;
 - не повністю розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

<u>Оцінку «задовільно» («3», «Е»)</u> отримують студенти, які набрали загальну суму балів 50–59 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- показали фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, що розглядалися під час лекцій та роботи на практичних заняттях;
- обмежилися опосередкованим вивченням програмового матеріалу та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури;
- пасивно поводили себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок при пунктуаційному аналізі речення і тексту та бажання до самостійної роботи;
- допускають пунктуаційні помилки в тексті, знають пунктуаційні правила не в повному обсязі;
 - виконали модульні контрольні роботи на задовільному рівні;
 - фрагментарно розуміються в питаннях, винесених на підсумковий модуль-контроль.

<u>Оцінку «незадовільно» («2», «FX»)</u> з можливістю повторного складання отримують студенти, які набрали загальну суму балів 35—49 від максимальної кількості можливих. При цьому:

• не відвідували частину лекційних та практичних занять;

- пасивно поводили себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок при пунктуаційному аналізі речення і тексту та бажання до самостійної роботи;
- не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються в програмовому матеріалі;
- допускають пунктуаційні помилки в тексті, не орієнтуються в чинних пунктуаційних нормах, не знають правил пунктуації;
 - не виконали модульні контрольні роботи;
 - повністю не розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

<u>Оцінку «незадовільно» («2», «F»)</u> з обов'язковим повторним курсом отримують студенти, які набрали загальну суму балів 1–34 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не відвідували лекційних і практичних занять;
- пасивно поводили себе під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок пунктуаційного аналізу речення і тексту та бажання до самостійної роботи;
- не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються в виучуваних мовних явищах;
 - не володіють пунктуаційною грамотністю;
- не бажали відповідати на поставлені питання під час проведення практичних занять, фактично не засвоїли програму курсу;
 - не виконали модульні контрольні роботи;
 - не розкрили питання підсумкового модуль-контролю.

Шкала опінювання: напіональна та ЄКТС

0	Оцінка	за шкалою ЕСТЅ			
Оцінка за національною шкалою	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою			
Відмінно	A (90-100)	відмінно			
Побио	B (80-89)	дуже добре			
Добре	C (70-79)	добре			
2	D (60-69)	задовільно			
Задовільно	E (50-59)	достатньо			
	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання			
Незадовільно	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом			

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу (залік)

	Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>) Змістовий модуль №1 Змістовий модуль № 2								Кількі сть балів (залік)	Сумарна к-ть балів		
T1 6	T2 6	T3	T4	T5	T6	T7 5	T8	T9 5	T10	T11	40	100

Т1, Т2 ... Т9 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література 5.1. Основна

- 1. Уживання розділових знаків // Український правопис. К. : Наук. думка, 2019. С. 161–205.
- 2. Глазова О.П. Українська пунктуація : [навч. посібник] : Правила, тренувальні вправи, контрольні завдання, диктанти / О.П. Глазова Х. : Веста : Ранок, 2004. 352 с.
- 3. Гуйванюк Н. В. Основи пунктуації сучасної української мови: [навч. посібник] / Н. В. Гуйванюк, О. В. Максим'юк, Ф. Д. Китар, К. В. Вандишева. Чернівці: Рута, 2002. 117 с.
- 4. Житар І. Українська мова : Синтаксис і пунктуація : [навч. посібник] / Ірина Житар, Тетяна Матвійчик. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008.— 240 с.
- 5. Козленко І.В. Українська пунктуація: [навч. посібник для студ. вищих навч. закладів] / Ірина Козленко. К.: Київський університет, 2009. 320 с.
- 6. Савченко І.С. Пунктуація сучасної української мови : [навч. посібник] : 2-е вид., доп. і випр. / І. С. Савченко. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. 152 с.
 - 7. Терлак З.М. Пунктуаційний словник-довідник / З. М. Терлак. Львів: Світ, 2019. 396 с.
- 8. Ткаченко \mathfrak{C} . М. Українська мова. Пунктуація : правила, вправи, диктанти : [навч. посібник] / \mathfrak{C} . М. Ткаченко. Харків : Консум, 2001. 288 с.
- 9. Савченко І.С. Пунктуація сучасної української мови : [навч. посіб. для студ. вузів] / І.С. Савченко. Черкаси : Відлуння-плюс, 2008. 152 с.
- 10. Сегін Л.В. Українська пунктуація : навч. посібник [у 2-х ч.] / Л.В. Сегін. Вінниця : ДонНУ, 2015.-404 с.
- 11. Шабат-Савка С.Т. Пунктуація української мови: [навч. посібник] / С.Т. Шабат-Савка, О.В. Максим'юк, Н.О. Шатілова. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 240 с.
- 12. Яцимірська М.Г. Сучасна українська мова : практикум із пунктуації : [навч. посіб.] / М.Г. Яцимірська. К. : Знання, 2009. 262 с.

5.2. Допоміжна

- 1. Андрощук Н. Формування пунктуаційної системи сучасної української мови та її відображення в правописних джерелах / Н. Андрущак // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. Луцьк, 2013. Вип. 22. С. 3—7.
- 2. Булаховський Л.А. Українська пунктуація / Л.А. Булаховський. Київ-Львів : Рад. школа, 1947. 72 с.
- 3. Галас А.М. Період у сучасній українській літературній мові : [навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей] / А. М. Галас. Ужгород : УНУ, 2002. 54 с.
- 4. Гуйванюк Н. Новітні тенденції в українській пунктуації та проблеми авторської пунктуації / Ніна Гуйванюк // Слово. Речення. Текст. Чернівці, 2009. С. 486–492.
- 5. Гуйванюк Н. Історична змінність пунктуації та зміни в українській пунктуації / Ніна Гуйванюк // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Чернівці, 2002. Вип. 6. С. 299—305.
- 6. Дзюбишина Н.Я. Про деякі випадки вживання лапок / Н. Я. Дзюбишина // Українська мова і література в школі. –1983. № 2. С. 66–68.
- 7. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни : [у 4 т.] / А. Загнітко. Донецьк : ДонНУ, 2013. Т. 1. 402 с.; Т. 2. 350 с., Т. 3. 426 с., Т. 4. 388 с.
- 8. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : [навч. посібник] / І. М. Кочан. К. : Знання, $2008.-423~\mathrm{c}.$
- 9. Критська В. Теоретичні засади пунктуації (до питання про новий правопис) / В. Критська // Українське мовознавство : міжвідомч. наук. зб. К., 2003. Вип. 25. С. 94–98.
- 10. Москаленко Н.А. Нарис історії української граматичної термінології / Н.А. Москаленко. К. : Рад. школа, 1959. 224 с.
- 11. Німчук В. В. Проблеми українського правопису XX початку XXI ст. / В. В. Німчук. К. : НАН України, Інститут українськоїмови, 2002. 113 с.
 - 12. Павленко С.О. Великий світ малих розділових знаків / С.О. Павленко // Українська

- мова і література в школі. 1990. № 11. С. 86–92.
- 13. Попович І. До проблеми підвищення орфографічної та пунктуаційної грамотності учнів / І. Попович // Українська мова і література в школі. Київ, 2010. №3. С. 13–18.
- 14. Савченко І. С. Історичні витоки української пунктуації / І. С. Савченко // Київська старовина. 2006. N 5. С. 58—66.
- 15. Савченко І.С. Пунктуаційний аналіз / І.С. Савченко // Лінгвістичний аналіз: практикум: навч. посіб. / [за заг. ред. Г.Р. Передрій; авт. : Г.Р. Передрій, М.І. Калько, І.С. Савченко та ін.]. К. : Академія, 2013. С. 182–212.
- 16. Сегін Л. Українська пунктуація: здобутки, проблеми, перспективи опису та кодифікації / Любомир Сегін // Українська мова. 2018. № 3. С. 80–91.
- 17. Синявський О. Розділові знаки // Синявський О. Норми української літературної мови. Львів, 1991. С. 348–357.
- 18. Тоцька Н.І. Українська пунктуація: практикум: [навч. посібник] / Ніна Іванівна Тоцька К. : Вища шк., 1990. 160 с.
- 19. Яцимірська М.Г. Сучасна українська мова: Пунктуація: [навч. посібник] / М.Г. Яцимірська. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 286 с

6. Інформаційні ресурси

- 1. Андрощук Н. Авторська пунктуація в щоденнику Ольги Кобилянської. Режим доступу: http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/7164/1/3.pdf
- 2. Дудик П. С. Синтаксис української мови / П.С. Дудик, Л.В. Прокопчук. К. : Академія, 2010 384 с. Режим доступу: http://194.44.152.155/elib/local/sk756566.pdf
- 3. Ковальчук М.П. Пунктуаційна грамотність як складова формування мовної особистості / М.П. Ковальчук // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Психологія і педагогіка. 2014. Вип. 29. С. 41–43. Режим доступу: https://eprints.oa.edu.ua/3518/1/Kovalchuk_NZ_Vyp_29.pdf
- 4. Ковальчук Н. Система роботи над формуванням пунктуаційних навичок в учнів основної школи : автореф. дис. К., 2008. 20 с. Режим доступу: http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/342636.html
- 5. Ковальчук Н. Функціонально-комунікативний підхід до вивчення пунктуації / Н. Ковальчук // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. Анатолій Загнітко. Донецьк: ДонНУ, 2009. Вип. 19. С. 319—324. Режим доступу: http://litmisto.org.ua/?p=8481
- 6. Український правопис. К. : Наук. думка, 2019. 392 с. [Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf]
- 7. Помирча С. Індивідуально-авторська пунктуація як засіб формування синтаксичної компетенції в майбутніх учителів початкової школи / С. Помирча, Т. Бєльська. Режим доступу: http://pptma.dn.ua/files/2016/3/17.Pomyrcha-Belska_s.%20155-162.pdf
- 8. Савчевнко І.С. Історичний шлях української пунктуаційної системи / І.С. Савченко // Мовознавчий вісник : зб. наук. праць Черкаського нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького. 2011. Вип.12—13. С. 284—291. Режим доступу: irbisnbuv.gov.ua[file:///C:/Users/1/ Downloads/Mv_2011_12-13_58%20(3).pdf
- 9. Сегін Л.В. Тестове оцінювання знань студентів із дисципліни «Українська пунктуація» / Л.В. Сегін, Л.М. Тищенко. Режим доступу: http://oaji.net/articles/2017/9271518 097757.pdf
- 10. Соболь Л.І. Актуалізація проблеми становлення системи пунктуаційних знаків: походження, статус, функції / Л.І. Соболь // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство) Випуск 7. 2017. С. 121–129. Режим доступу: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/26144/1/Sobol%20121-129.pdf
- 11. Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І.І. Слинько, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. К. : Вища школа, 1994. 670 с. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Slynko_Ilarion/Syntaksys_suchasnoi_ukrainskoi_movy_Problemni_pytannia/

- 12. Тепшич А.І. Постмодерністська авторська пунктуація як один із прийомів мовної гри (на матеріалі прозових творів представників станіславського феномена) / А.І. Тепшич // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. № 1, 2016 С. 244—250. Режим доступу: https://web.znu.edu.ua/herald/pages/56.ukr.html
- 13. Українська мова: Енциклопедія / редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), Зяблюк та ін. 2-е вид. випр. і доп.— К.: Українська енциклопедія, 2004. 824 с. Режим доступу: https://www.twirpx.com/file/108723/
- 14. Український правопис. К. : Наук. думка, 2019. 392 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019
- 15. Шульська Н. Робота редактора над пунктуаційними помилками у друкованих ЗМІ / Н. Шульська, Т. Швирид. Режим доступу: http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/13056/1/Shulska%20N.%2C%20Shvyryd%20T.pdf
- 16. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник / К.Ф. Шульжук. К. : Академія, 2004. 406 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shulzhuk_Kalenyk/Syntaksys-ukrainskoi-movy.pdf
- 17. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови. К.: Освіта, 2012. 270 с. / Режим доступу: https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf